

Nr 135.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionering av vissa i försvarsväsendets tjänst anställda eller förut anställda personer; given Stockholms slott den 18 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—25:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Departementschefen, statsrådet Rosén anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga inkomna framställningar angående beredande av pension åt vissa i försvarsväsendets tjänst anställda eller förut anställda personer samt anför därvid följande:

Innan jag ingår på behandling av de olika framställningar, varom här är fråga och över vilka var för sig statskontoret tidigare under år 1926 avgivit särskilda utlåtanden, anhåller jag att få lämna en redogörelse för vissa allmänna synpunkter beträffande pensionering av arbetare och med dem jämförliga anställningshavare inom statsförvaltningen, som av statskontoret angivits i ett av ämbetsverket den 23 december 1926 avgivet förnyat utlåtande över framställningarna i fråga.

Bihang till riksdagens protokoll 1927. 1 saml. 116 häft. (Nr 135.) 260 27 1

Statskontoret har därvid anfört, bland annat, följande.

Vid avgivande av förslag till riksdagen om beviljande av pensioner åt arbetare och med dem jämförliga anställningshavare inom skilda grenar av statsförvaltningen liksom vid riksdagens avgörande av dylika frågor hade givetvis vid skilda tider olika grunder kommit till tillämpning. Sedan genom 1901 års olycksfallsersättningslag bestämts, att vid fullständig invaliditet en årlig livränta å 300 kronor skulle utgå, hade detta belopp också i regel beviljats såsom pension från allmänna indragningsstaten åt arbetare, som efter långvarig anställning hos staten nödgades avgå på grund av framskriden ålder eller sjuklighet. När nämnda lag sedermera ersatts av 1916 års olycksfallsförsäkringslag med dess friare prövning av ersättningsbeloppet vid full invaliditet, hade också i allmänhet inträtt en förhöjning vid beräkandet av de pensionsbelopp, som borde tillkomma arbetarpersonal; och i samma riktning hade även verkat den samtidigt inträffade avsevärda sänkningen av penningvärdet. Under årens lopp hade så kommit till utveckling en norm för bestämmande av dylika pensioner; och beviljades enligt denna norm pensioner till arbetare med 500—700 kronor och till förmän med 700—900 kronor, allt efter anställningstidens längd. Dessa pensioner utgjorde nu, reglerade enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, arbetarnas 900—1,116 kronor och förmännens 1,116—1,344 kronor.

Vad särskilt beträffade arbetare vid försvarsväsendet hade, efter tillkomsten av kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angående pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare, pensioner i ett stort antal fall blivit bestämda enligt grunderna i sagda kungörelse till belopp, som, reglerade enligt § 3 av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), utgjort för arbetare 816—1,152 kronor och för förmän 924—1,260 kronor.

I ett den 2 september 1925 avgivet utlåtande angående beredande av pension åt förre skomakeriförmannen J. E. Nydén hade statskontoret erinrat, att det i bestämmelserna om ny pension i nyssnämnda kungörelse den 18 juni 1925 förutsattes, att pensioner, som av riksdagen komme att beviljas efter år 1925, till beloppet så avpassades, att de kunde betraktas som nyreglerade. När det alltså gällde att i det då förevarande fallet föreslå ett belopp, som kunde anses lämpligt som nyreglerad pension, hade statskontoret ansett ledning för beloppets avpassande kunna hämtas från de såsom nyreglerade betecknade pensioner, som jämlikt de i kungörelse den 8 april 1925 (nr 87) fastställda grunder tillkomme viss icke-ordinarie personal vid statens hingstdepåer. Dessa pensioner utgjorde, för personal i arbetares ställning 600—900 kronor och för personal i förmäns ställning 720—1,200 kronor allt efter tjänstetidens omfattning. Den av statskontoret i enlighet med berörda grunder beräknade pensionen för Nydén hade beviljats av riksdagen (skriv. nr 148/1926, p. 18), som tillika uttalat, att ifrågasvarande grunder borde komma i tillämpning vid beviljande av pension till befattningshavare i liknande ställning.

Emellertid hade vid 1925 års riksdag behandlats en fråga om pension åt en kategori av befattningshavare av nu ifrågasvarande slag, nämligen övertaliga civila löntagare vid armén och marinen. De av riksdagen godtagna grunderna för beviljande av förtidspension åt berörda personal återfunnes i kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10). Enligt dessa grunder utginge pensionerna, reglerade på sätt föreskres i § 3 av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) eller alltså med inberäkning av förhöjning I, med 816—1,152 kronor till arbetare och med 924—1,260 kronor till förmän.

Under år 1926 hade statskontoret avgivit utlåtanden i ett antal ärenden angående beredande av pension åt sådan personal, som här avsåges, utan att ärendena ifråga ännu blivit underställda riksdagens prövning. I de flesta av dessa utlåtanden hade statskontoret vid beräkning av pensionens belopp tillämpat de i förenämnda kungörelse den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för bestämmande av pension åt daglönare.

Emellertid hade beträffande vissa av dessa förslag erinrats, att sålunda föreslagna pensionsbelopp understeg de belopp, som i förtidspension skulle tillkommit motsvarande personal enligt förenämnda kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10); och det hade därvid framhållits, att för personal vid försvarsverken, som måste avgå på grund av hög ålder eller sjukdom och därvid föresloges till pension från allmänna indragningsstaten, det måste synas orättvist, om de bekomme lägre pensionsbelopp än som tillkomme likställd personal, som på grund av indragningarna vid försvarsväsendet bleve entledigad och kanske endast obetydligt överskridit 50 år och ännu vore i stånd att med arbete försörja sig.

Då statskontoret icke kunde annat än erkänna riktigheten av vad sålunda anmärkts, hade statskontoret ansett sig böra till förnyad prövning upptaga frågan om storleken av de pensioner, som omhandlats i förenämnda utlåtanden; och hade statskontoret därvid i avseende å den princip, som skäliggen borde komma i tillämpning vid bestämmandet av pensioner av förevarande slag, ansett sig böra till en början närmare undersöka skiljaktigheterna mellan de grunder för pensionering av likställd personal, som senast prövats och godkänts av riksdagen, eller sålunda de grunder, som återfunnes i kungörelserna den 8 april 1925 (nr 87) och den 15 januari 1926 (nr 10).

Vid en jämförelse mellan sistnämnda två kungörelser framginge, att de pensioner, som finge utgå enligt den förra, vore avsevärt mindre än pensioner, beviljade enligt den senare; i själva verket vore de också — såsom framginge av en vid statskontorets utlåtande fogad tabell (Se Bil.) — till beloppet lägre än de pensioner, som av riksdagen tidigare beviljats. Vad sålunda framkommit föranledde statskontoret att ej längre vidhålla sitt förslag, att de i kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) intagna grunderna skulle tillämpas vid bestämmande av pensioner av nu ifrågavarande slag, utan ville statskontoret i stället föreslå, att föreskrifterna angående förtidspension i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) skulle komma till användning. De enligt denna senare kungörelse utgående pensionerna stämde till beloppet bättre med de pensioner, som tidigare beviljats åt sådana befattningshavare, som nu vore i fråga. Härtill komme, att denna kungörelse avsåge pensionering av många olika och delvis mycket stora kårer av arbetare och att den alltså i motsats till kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) redan haft och komme att få en synnerligen omfattande tillämpning.

I detta sammanhang ville statskontoret framhålla, att den avlöning, efter vilken pensionsbeloppen i kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) om pension åt viss icke-ordinarie personal vid hingstdepåerna avpassats, visserligen be-tecknats såsom nyreglerad, men att denna avlöning numera befunnits alltför låg. Till följd därav hade förslag till ny lönereglering utarbetats, och torde detsamma vara avsett att föreläggas 1927 års riksdag, i sammanhang varmed det torde vara ofrånkomligt att även bestämma högre pensionsbelopp för nämnda personal.

Vad hittills anförts gällde i främsta rummet pensioneringen av manlig personal.

I fråga om kvinnliga arbetare, hade pensionerna beräknats efter mera enhetliga grunder. De hade sedan åtskilliga år tillbaka bestämts efter en skala, uppgjord med stöd av föreskrifterna i kungörelsen den 24 augusti

1920 (nr 645). Enligt denna skala hade pensionerna beräknats till 300 kronor vid 15 års tjänstgöring med tillägg av 10 kronor för varje år därutöver, dock högst 500 kronor. Reglerade enligt § 3 av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) hade dessa pensioner utgjort lägst 564 kronor och högst 816 kronor.

Även kvinnlig personal av nu ifrågavarande slag syntes enligt statskontorets mening böra få sina pensioner beräknade efter de av riksdagen senast fastställda grunderna för pensionering av arbetare och likställda, d. v. s. efter föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10); och skulle i så fall pensionsbeloppen komma att för arbeterskor bliva lägst 624 kronor och högst 876 kronor.

Vad statskontoret ovan anfört innebure emellertid ej, att statskontoret ansåge de föreslagna pensioneringsgrunderna böra undantagslöst tillämpas. Viss avvikelse torde av skilda anledningar böra förekomma, såsom fallet ock varit i fråga om tillämpningen av de hittills använda pensioneringsgrunderna.

Vad beträffade icke yrkesutbildade arbetare, såsom fästningsbyggnadsarbetare och grovarbetare i allmänhet, hade vid dessas pensionering sedan ett antal år tillbaka föreskrifterna i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 859) angående pensionering av arbetare vid statens järnvägsbyggnader och statens vattenfallsverks byggnadsavdelning ansetts böra tillämpas. Dessa pensioner, reglerade enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), hade uppgått till lägst 852 kronor (vid 25 tjänstår) och högst 996 kronor. För denna personal syntes de för yrkesutbildade arbetare avsedda pensionsbeloppen i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) väl högt tilltagna. Dylika arbetare torde därför alltfört böra pensioneras i enlighet med hittills tillämpade grunder. Likaså torde stallbetjänter vid andra institutioner än hingstdepåerna fortfarande tillsvidare böra pensioneras enligt kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87).

För vissa arbeterskor med arbete, för vilket yrkesutbildning ej erfordrades, t. ex. städerskor, torde hittills tillämpade lägre pensioneringsgrunder böra komma till användning.

Vidare borde givetvis vid bestämmande av pensioner åt ifrågavarande personal tillses, att pensionsbeloppet, bestämt enligt de ovan föreslagna grunderna, ej bleve högre än att det stode i rimligt förhållande till den under tjänstetiden uppburna avlöningen.

I anslutning till vad statskontoret sålunda anfört, har ämbetsverket i sitt berörda utlåtande hemställt, att vissa av ämbetsverket i dess tidigare över ifrågavarande framställningar avgivna utlåtanden föreslagna pensionsbelopp måtte omräknas i enlighet med här förut angivna grunder.

För det närmare innehållet i statskontorets förslag i förevarande avseende kommer redogörelse att lämnas i samband med behandlingen av de särskilda framställningarna, till vilka jag nu anhåller att få övergå.

1:o.

Ang. pension
åt andre
verkmästaren
K. A. Malm-
sten.

Uti skrivelse till generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet den 11 januari 1926 har styresmannen för Åkers krutbruk gjort framställning om beredande av pension åt andre verkmästaren vid nämnda krutbruk Karl August (Andersson) Malmsten.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Malmsten, som är född den 30 september 1865, den 1 oktober 1894 anställdes såsom arbetare vid Åkers

krutbruk, den 30 november 1904 befordrats till förman vid krutbruket och alltsedan den 1 januari 1916 varit tillförordnad verkmästare av andra klass därstädes; att han utnämnts till svärdsman den 12 mars 1922; samt att han sedan den 1 januari 1922 uppburit avlöning enligt 12 löneklassen i 4 lönegraden, löneplan C, i gällande avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anfört, att beställningshavare i samma lönegrad som den, vilken Malmsten tillhörde, ägde vid avgång ur tjänsten, sedan vederbörande uppnått föreskriven levnads- och tjänstålder, uppbära pension, fyllnadspension och pensionsförbättring jämlikt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med 2,310 kronor jämte härå enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) stadgad förhöjning av 414 kronor, eller sammanlagt 2,724 kronor. Då Malmsten, vilken tillhört sin nuvarande lönegrad i tio år, uppnått en levnadsålder av 60 år och varit anställd i kronans tjänst i 31 år, syntes det departementet, att han vid avgången från sin tjänst rimligen borde komma i åtnjutande av pension. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd i syfte att Malmsten vid sin avgång ur tjänsten tilldelades en pension av 2,724 kronor för år.

Statskontoret har den 1 mars 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att det med hänsyn till föreliggande omständigheter syntes billigt, att, när Malmsten befundes icke lämpligen kunna längre bibehållas i sin befattning såsom andre verkmästare vid Åkers krutbruk, han bleve berättigad att åtnjuta någon pension av statsmedel. Då med det av arméförvaltningens artilleridepartement framställda förslaget syntes vara avsett att åt Malmsten bereda samma pension, som tillkomme en ordinarie innehavare av befattning i den löneställning Malmsten innehade, kunde statskontoret emellertid icke biträda detta förslag. En sådan likställighet i pensionshänseende syntes nämligen icke kunna anses riktig i betraktande därav, att Malmsten icke erlagt några avgifter för egen pensionering eller eljest fått vidkännas motsvarande nedsättning i avlöningen. När förslag framlagts för 1923 års riksdag (propositionen nr 149) om pension åt ritaren vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Karlskrona G. A. Danielsson, hade erinrats, att denne, med hänsyn till innehavande avlöning, syntes i fråga om pensionsbeloppets storlek närmast vara att jämföra med mästare å månadslönarstat, för vilken en sammanlagd pensionsförmån (pension, fyllnadspension och pensionsförbättring) av 1,910 kronor vore gällande, men att för Danielsson, som icke i likhet med mästare erlagt några avgifter för sin pensionering, en årlig pension av 1,700 kronor syntes skälig. I överensstämmelse härmed hade enligt riksdagens beslut pensionen åt Danielsson avpassats. Med åberopande av vad sålunda förekommit rörande pensionering av en befattningshavare, med vilken Malmsten syntes kunna i löne- och pensionshänseende jämföras, finge

statskontoret — under erinran tillika, att pensionsbeloppet numera i överensstämmelse med det för 1926 års riksdag i propositionen nr 63 framlagda förslaget borde så avpassas, att detsamma kunde med avseende å tilläggsförmån betraktas såsom nyreglerat — i detta fall förorda ett pensionsbelopp av 2,052 kronor, motsvarande en oreglerad pension å 1,700 kronor. På grund av det anförda hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Malmsten finge från och med månaden näst efter den, vari avgång från tjänsten ägde rum, under återstående livstiden åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 2,052 kronor årligen.

Sedermera har emellertid statskontoret uti sitt förut omförmälda utlåtande den 23 december 1926 framhållit, att Malmsten, därest kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) varit på honom tillämplig, skulle hava tillerkänts förtidspension såsom tillhörande grupp Ia) i sagda kungörelse till reglerat belopp av 2,544 kronor. Statskontoret ville därför ifrågasätta, att pensionen för Malmsten bestämdes till sistnämnda belopp.

Med hänsyn till Malmstens långa anställningstid i statens tjänst synes det mig billigt, att han efter erhållet avsked kommer i åtnjutande av pension av statsmedel. Beträffande pensionsbeloppets bestämmande ansluter jag mig till de av statskontoret i dess förut omförmälda utlåtande den 23 december 1926 härutinnan anförda synpunkterna.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att andre verkmästaren vid Åkers krutbruk Karl August (Andersson) Malmsten må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,544 kronor.

2:o.

Ang. pension
åt förre
andre maski-
nisten O. A.
Wangström.

Uti skrivelse till arméförvaltningens intendentsdepartement den 25 januari 1926 har *chefen för arméns intendenturförråd i Boden* gjort framställning om beredande av pension åt andre maskinisten vid intendenturförrådet därstädes Olof Albert Wangström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Wangström, som är född den 28 februari 1866, tjänstgjort såsom maskinist vid Norrbottens regemente från och med den 27 september 1907 till den 15 juli 1912, då han anställdes såsom andre maskinist vid intendenturförrådet i Boden; att han på grund av sjukdom (lungemfysem och hjärtsjukdom), till vars utveckling tjänstgöringen med sannolikhet i hög grad bidragit, är oförmögen till allt tyngre arbete och ej längre kan bestrida sin tjänst samt att denna oförmåga är bestående för framtiden; att han på ett synnerligen mönstergillt sätt skött sin tjänst och städse iakttagit en hedrande vandel; samt att han under de senare åren vid intendenturförrådet åtnjutit, förutom fri bostad med vedbrand och lyse,

kontant avlöning, som, frånsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 2,000 kronor för år.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 februari 1926 anfört, att departementet, i betraktande av Wangströms jämförelsevis långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då det enligt läkarbetyg syntes mycket troligt, att hans tjänstgöring såsom maskinist vid intendenturförrådet i hög grad bidragit till utvecklingen av hans sjukdom, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid förrådet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet därom, att riksdagen i allmänhet plägar bevilja pensioner å 800 kronor å 1,000 kronor åt vid armén anställda arbetare, vilka intagit förmans ställning. Med hänsyn till att Wangströms tjänstgöring omfattade en tid av allenast omkring $18\frac{1}{2}$ år, funne departementet sig böra åt honom föreslå en årlig pension av 800 kronor. På grund härav hemställde intendentsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Wangström finge från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin anställning vid intendenturförrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 800 kronor.

Statskontoret har den 18 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att då Wangström vid framskriden ålder och efter åtskilliga års väl vitsordat arbete i statens tjänst inom kort nödgades till följd av sjuklighet lämna sin anställning, ville det synas statskontoret billigt, att någon pension bereddades honom. Vad pensionsbeloppet beträffade, syntes man kunna utgå från att, om Wangström innehåft fullt antal tjänstår, pensionsbeloppet skulle hava bestämts till 1,344 kronor, motsvarande en oreglerad pension å 900 kronor. Då Wangström icke kunde räkna mer än inemot 19 år i statstjänst, men å andra sidan nödgades till följd av sjukdom avgå i förtid, syntes pensionsbeloppet i överensstämmelse med vad som i allmänhet gällde i fråga om sjukpension böra utgöra $\frac{3}{4}$ av förenämnda nyreglerade pensionsbelopp, 1,344 kronor, eller alltså 1,008 kronor.

Uti sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera erinrat om att enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) förtidspension för maskinist utgjorde 1,910 kronor, eller, efter nyreglering enligt § 3 av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), 2,163 kronor. Vid sådant förhållande funne statskontoret dämera, att Wangströms pension skäligen syntes böra bestämmas till $\frac{3}{4}$ av 2,163 kronor eller, efter föreskri- ven avrundning, till 1,620 kronor.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Wangström finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han

avginge från sin anställning vid arméns intendenturförråd i Boden, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 75 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Wangström att, i den mån pension kunde bli honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Jag biträder statskontorets förslag att bereda Wangström en årlig pension av 1,620 kronor. Då Wangström, enligt vad jag inhämtat, avgått från sin anställning med utgången av september månad 1926, torde pensionen bära utgå från och med den 1 oktober samma år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre andre maskinisten vid arméns intendenturförråd i Boden Olof Albert Wangström må från och med den 1 oktober 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,620 kronor.

3:o.

Ang. pension
åt förre
skomakarmästaren
P. M. Svensson Sandström.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 18 januari 1926, har skomakarmästaren vid Kronobergs regemente Peter Magnus Svensson Sandström anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sandström, som är född den 6 september 1863, varit anställd såsom skomakarmästare vid Kronobergs regementes intendenturverkstäder under tiden 1 april 1897—31 januari 1926; att han på grund av åderförkalkning är så gott som oförmögen till allt arbete; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 2,340 kronor för år; samt att han på ett mönstergillt sätt bestritt sina åligganden och städse, såväl i som utom tjänsten, visat ett hedrande uppförande.

Ansökningen har tillstyrkts av *chefen för Kronobergs regemente* samt av *chefen för första arméfördelningen*.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 februari 1926 anfört, att departementet i betraktande av Sandströms långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet örensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd ville departementet erinra därom, att riksdagen i allmänhet plägat bevilja pensioner å 800 à 1,000 kronor för år åt vid armén anställda arbetare,

vilka intagit förmans ställning. Med hänsyn till Sandströms långvariga arbete såsom skomakarmästare, uppgående till en tid av närmare 29 år, funne departementet sig böra åt Sandström föreslå en årlig pension av 900 kronor; och hemställde på grund härav intendentsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Sandström finge från och med den 1 februari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten upp bära en årlig pension av 900 kronor.

Statskontoret har den 22 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att då Sandström vid framskriden ålder och efter långvarig, väl vitsordad tjänstgöring såsom föreståndare för skomakeriverkstaden vid Kronobergs regemente nödgats till följd av sjuklighet lämna sin anställning och vore oförmögen att hädanefter genom arbete försörja sig, syntes goda skäl föreligga för beredande åt honom av någon pension av statsmedel. Vad pensionsbeloppet beträffade, torde man vid dess beräknande kunna utgå ifrån, att Sandström, om han innehaft 35 tjänstår, skulle hava i oreglerad pension bekommit 1,000 kronor i överensstämmelse med vad som under sådan förutsättning pläгат under senare åren beviljas en föreståndare för regementsverkstad. Då Sandström räknade endast 28 tjänstår, torde beloppet böra i förhållande till tjänstårens antal avkortas till 800 kronor. Å andra sidan torde pensionen böra i överensstämmelse med det förslag, som för 1926 års riksdag framlagts i propositionen nr 63, avpassas så, att densamma i avseende å tilläggsförmåner kunde behandlas såsom nyreglerad; och om därför i pensionsbeloppet inräknades pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) och förhöjningar enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), syntes pensionsbeloppet i detta fall böra bestämmas till 1,224 kronor. Å detta belopp borde alltså icke annan tilläggsförmån åtnjutas än dyrtidstillägg enligt de bestämmelser, som nu gällde eller kunde varda stadgade i fråga om dylik förmån å pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst. *Statskontoret* hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Sandström finge från och med den 1 februari 1926 åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,224 kronor årligen.

Härutinnan har *statskontoret* icke ansett sig böra föreslå någon ändring i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Sandström finge tills vidare, räknat från och med den 1 februari 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 90 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Sandström att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Jag biträder myndigheternas förslag om beredande av pension åt Sandström. Pensionsbeloppets storlek torde i enlighet med vad statskontoret föreslagit böra bestämmas till 1,224 kronor eller samma belopp, som skulle hava tillkommit Sandström i förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10), därest han avskedats såsom övertalig i samband med övergången till den nya försvarsorganisationen. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 februari 1926.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre skomakarmästaren vid Kronobergs regemente Peter Magnus Svensson Sandström må från och med den 1 februari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,224 kronor.

4:o.

Ang. pension
åt förre
skräddar-
mästaren
J. Käll.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 10 mars 1926 dagtecknad skrift har skräddarmästaren vid Kronobergs regementes intendenturverkstäder Johannes Käll anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Käll är född den 12 mars 1867; att han, som under tiden 17 maj 1888—1 februari 1902 varit soldat vid Kronobergs regemente, efter att under en tid av omkring 10 år hava varit anställd såsom skrädderiarbetare vid regementet, sedan den 1 april 1897 tjänstgjort såsom förman vid regementets intendenturverkstäder, vilken sistnämnda befattning han emellertid lämnat med utgången av mars månad 1926; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal 2,340 kronor för år; att han på grund av sockersjuka och yrkesneurosis i höger hand och arm för all framtid torde vara oförmögen att sköta sin tjänst; att han på ett tillfredsställande sätt fyllt sina åligganden och såväl i som utom tjänsten ådagalagt ett hedrande uppförande; samt att han icke åtnjuter underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

Ansökningen har tillstyrkts av *chefen för Kronobergs regemente* samt av *chefen för första arméfördelningen*.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 april 1926 anført, att departementet i betraktande av Källs långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att Käll, med hänsyn till att han tjänstgjort såsom arbetare omkring 10 år och såsom förman i 29 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 1,000 kronor för år, i överensstämmelse med vad som under senare åren plägat beviljas före-

ståndare för regementsverkstad. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360). De förhöjningar, som med tillämpning av bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 204 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 279 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(1,000 + 180 + 279 =)$ 1,459 kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med tolv, borde jämnas nedåt till 1,452 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. Då emellertid Käll på grund av sjuklighet nödgats i förtid lämna sin befattning vid regementet, syntes pensionen, i överensstämmelse med vad som gällde angående sjukpension, böra nedsättas till $\frac{3}{4}$ av ovanberörda belopp, 1,452 kronor, eller till 1,089 kronor för år. På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Käll finge från och med den 1 april 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,089 kronor.

Statskontoret har den 5 maj 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att, enligt vad ansökningshandlingarna utvisade, goda skäl föreläge för beredande av något årligt understöd åt sökanden. Beträffande pensionsbeloppet finge statskontoret erinra, att vid regementsverkstäder anställda förmän, vilka kunnat räkna minst 35 tjänstår, under senare år efter avsked erhållit pension med 1,000 kronor årligen. Såsom arméförvaltningens intendentsdepartement anført, motsvarades äldre pension å 1,000 kronor av ny pension å 1,452 kronor. Intendentsdepartementet hade emellertid ansett, att, då sökanden på grund av sjukdom nödgats lämna sin anställning, ifrågavarande belopp borde, i överensstämmelse med vad som gällde angående sjukpension, i föreliggande fall reduceras till tre fjärdedelar härav. I anledning härav finge statskontoret framhålla, att jämlikt föreskrift i 7 § av civila pensionslagen pension utginge med avkortat belopp endast för den händelse tjänstårens antal understeg det för erhållande av hel pension stadgade antalet tjänstår. På grund härav och då sökanden hade betydligt mera än 35 tjänstår, tillstyrkte statskontoret, att åt honom utverkades pension med 1,452 kronor årligen.

I sitt förut omförmälda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret framhållit, att förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) skulle, därest Käll varit till sådan pension berättigad, för honom hava utgjort 1,260 kronor. Pensionen från allmänna indragningsstaten för honom syntes därför böra bestämmas till sistnämnda belopp.

Enligt brev den 4 juni 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Käll finge tills vidare, räknat från och med den 1 april 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 100 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt

prövad, med skyldighet för Käll att, i den mån pension kunde bli honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Även jag tillstyrker, att Käll beredes pension av statsmedel under sin återstående levnad. Vad angår pensionsbeloppets storlek, torde detsamma, såsom statskontoret i sitt utlåtande den 23 december 1926 ifrågasatt, böra bestämmas till 1,260 kronor för år.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre skraddarmästaren vid Kronobergs regementes intendenturverkstäder Johannes Käll må från och med den 1 april 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

5:o.

Ang. pension
åt slöjdför-
männen
P. E. Sand.

Uti skrivelse till arméförvaltningens intendentsdepartement den 23 mars 1926 har *t. f. chefen för Upplands infanteriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt slöjdförmännen vid nämnda regemente Per Erik Sand.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sand, som är född den 24 oktober 1854, under tiden 9 april 1875—8 juni 1910 varit soldat och underbefäl vid Rasbo kompani av ovannämnda regemente; att han från och med den 1 januari 1905 till och med den 31 december 1915 varit anställd vid regementets huvudförråd och den 1 januari 1916 vunnit anställning såsom slöjdförman vid regementet, vilken anställning han fortfarande innehar; att han enligt utfärdat läkarbetyg på grund av sjukdom numera är urständssatt att försörja sig genom arbete; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till 1,800 kronor för år, varjämte han i årligt understöd åtnjuter: från Vadstena krigsmanshuskassa 260 kronor, från korprals- och soldatpensionskassan 15 kronor och från invalidhusfonden likaledes 15 kronor; samt att han fullgjort sina olika tjänstupdrag på ett berömvärd sätt.

Chefen för femte arméfördelningen har tillstyrkt framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t anfört, att departementet i betraktande av Sands långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han från och med månaden näst efter den, då han erhöle avsked från sin befattning vid regementet, komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, torde man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att Sand med hänsyn till

sin långa verksamhet i statens tjänst, varunder han under mera än 10 år tjänstgjort såsom förman, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 800 kronor för år i överensstämmelse med vad som under senare åren pläгат beviljas arbetare vid armén, som intagit förmans ställning. Till detta belopp torde böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360), angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I kronor 177: — och förhöjning II kronor 75: — eller tillhopa 252 kronor. Pensionen avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till (800 + 180 + 252 =) 1,232 kronor, vilket belopp för att bliva jämnt delbart med tolv borde avjämnas nedåt till 1,224 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse.

Vid sådant beräkning av pensionen skulle Sand — fränsett övriga honom, enligt ovan tillkommande understöd — med inräkning av det understöd, å 260 kronor för år, som utginge från Vadstena krigsmanshuskassa, erhålla sammanlagt 1,484 kronor för år i pension och understöd, vilket belopp med 284 kronor överstege $\frac{2}{3}$ av hans ordinarie årsinkomster vid regementet. Detta syntes emellertid departementet icke lämpligt, utan hölle departementet före, att pensionen borde med inräkning av det underhåll, Sand uppbure från Vadstena krigsmanshuskassa, bestämmas till sammanlagt allenast 1,200 kronor för år eller motsvarande $\frac{2}{3}$ av de inkomster, han under senare åren uppburit vid regementet. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Sand finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin befattning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen, jämte vad av honom åtnjötes från Vadstena krigsmanshuskassa, komme att uppgå till sammanlagt 1,200 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande den 16 juli 1926 förklarat sig icke hava något att erinra mot vad intendentsdepartementet sålunda hemställt.

Uti sitt förberörda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera framhållit, att i överensstämmelse med grunderna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) nyssnämnda belopp, 1,200 kronor, syntes böra höjas till 1,260 kronor.

Genom beslut den 3 september 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Sand finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Upplands infanteriregementes intendenturverkstäder, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 75 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av

pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Sand att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna anser även jag, att Sand bör beredas pension av statsmedel. I fråga om pensionsbeloppets storlek anser jag i likhet med statskontoret, att detsamma bör bestämmas så, att pensionen, tillika med från Vadstena krigsmanshuskassa till Sand utgående underhåll, kommer att uppgå till sammanlagt 1,260 kronor för år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att slöjdförmannen vid Upplands infanteriregementes intendenturverkstäder Per Erik Sand må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till så stort belopp, att densamma, tillika med vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanshuskassa, kommer att uppgå till sammanlagt 1,260 kronor årligen.

6:o.

Ang. pension
åt förre
fodermarsken
J. E. Nord-
ström.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 24 mars 1926 dagtecknad skrift har dåvarande fodermarsken vid Utnäslöts remontdepå Johan Emrik Nordström anhållit att vid avgång ur tjänst i samband med remontdepåns indragning komma i åtnjutande av pension i stället för avskedsersättning enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Nordström, som är född den 18 augusti 1877, varit anställd såsom hästkötare vid Ottenby remontdepå under tiden 15 maj 1895—27 december 1903 samt såsom fodermarsk vid Utnäslöts remontdepå från den 1 januari 1904 till sistnämnda depås indragning den 30 september 1926; att hans avlöningsförmåner såsom fodermarsk under tiden 1 april 1925—31 mars 1926 uppgått till omkring 2,700 kronor; att han lider av kronisk njurinflammation, i följd varav hans arbetsförmåga är i hög grad nedsatt; samt att han städse på ett synnerligen förtjänstfullt sätt fullgjort sitt arbete i kronans tjänst.

Cheferna för Utnäslöts remontdepå och remonteringsstyrelsen samt inspektören för kavalleriet hava tillstyrkt den gjorda ansökningen.

I ärendet hava *arméförvaltningens intendents- och civila departement* den 15 juni 1926 avgivit utlåtande samt därvid anført, att enär Nordström, som vore född den 18 augusti 1877, vid avgången ur tjänst den 30 september 1926 i samband med indragningen av Utnäslöts remontdepå ännu icke upp-

nått den för erhållande av förtidspension jämlikt § 4 av kungörelsen den 15 januari 1926 angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen stadgade levnadsåldern av 50 år, departementen ansåge sig icke kunna tillstyrka bifall till ansökningen.

Nordström, som vid tiden för avskedet innehaft anställning i statens tjänst i över 31 år och vars avlöningsförmåner under tiden 1 april 1925—31 mars 1926 enligt uppgift uppginge till sammanlagt 2,680 kronor 20 öre, syntes jämlikt § 6 av nämnda kungörelse vid avgång ur tjänst vara berättigad till en avskedsersättning av 6,800 kronor.

Statskontoret, som den 13 augusti 1926 ävenledes avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört följande.

Av handlingarna framginge, att Nordström vid avgång ur tjänst den 30 september 1926 i samband med indragning av Utnäslöts remontdepå uppnått 49 levnadsår samt under 31 år varit anställd i statens tjänst. Han uppfyllde sålunda, med avseende å levnadsålder, icke fordringarna för att komma i åtnjutande av förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) men vore berättigad till sådan avskedsersättning, som avsåges i § 6 av samma kungörelse. Emellertid vore hans arbetsförmåga enligt läkarintyg i mycket hög grad nedsatt, och vid sådant förhållande föreläge beträffande honom sådana omständigheter, som plögade giva anledning till framställning hos riksdagen om beviljande av pension. På grund härav och då det syntes vara med billighet överensstämmande, att ett årligt understöd bereddes Nordström till sådant belopp, som skulle hava tillkommit honom enligt nämnda kungörelse, därest han vid avgång ur tjänst uppnått 50 levnadsår, eller sålunda 1,080 kronor, finge statskontoret hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Nordström i stället för honom tillkommande avskedsersättning måtte från och med den 1 oktober 1926 under sin återstående livstid uppbära pension till belopp av (1,080 + 190 avrundat till) 1,260 kronor årligen att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas enligt föreskrifterna i nyssnämnda kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10).

Härutinnan har statskontoret i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 icke funnit anledning föreslå någon ändring.

Med hänsyn till vad statskontoret anfört, finner jag billigt, att Nordström i stället för avskedsersättning beredes en årlig pension från allmänna indragningsstaten. Beträffande pensionsbeloppet ansluter jag mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre fodermarsken vid Utnäslöts remontdepå Johan Emrik Nordström i stället för honom tillkommande avskedsersättning må från och med den 1 oktober 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor, att åtnjutas enligt föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10).

7:o.

Ang. pension
åt förre
arbetaren
J. R. Rylén.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 4 december 1925 har styresmannen för Åkers krutbruk gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid krutbruket Johan Robert Rylén.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Rylén, som är född den 24 februari 1846, varit anställd vid Åkers krutbruk sedan den 1 april 1880; att han på grund av nedsatta krafter och allmänna åldersförändringar ej längre är arbetsför; att han, förutom fri bostad med vedbrand, under år 1924 vid krutbruket uppburit en kontant avlöning av omkring 1,600 kronor; samt att han under anställningstiden sig utmärkt väl förhållit.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anført, att det syntes departementet billigt, att Rylén genom pension bereddeshjälpt till livsuppehälle under sin återstående livstid. Med avseende å storleken av den ifrågasatta pensionen ansåge departementet — i betraktande av Ryléns långa och väl vitsordade tjänstgöring samt hans höga ålder ävensom av de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter — sig böra föreslå 800 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Rylén en årlig pension under hans återstående livstid av 800 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid krutbruket.

I avgivet utlåtande den 11 februari 1926 har *statskontoret* anført, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande fall lämpligen borde ifrågakomma, de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare syntes böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med Rylén kunde räkna 45 tjänstår, en pension å 800 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 800 kronor motsvarades av ny pension å 1,152 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Rylén utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp, att utgå från och med dagen efter den, då han entledigades från sin anställning.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret sedermera framhållit, att därest Rylén varit berättigad till förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10), skulle denna pension hava uppgått till enahanda belopp, som statskontoret här förut föreslagit. Vid sådant förhållande vidhölle ämbetsverket sitt nyssnämnda förslag.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Rylén finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Åkers krutbruk, från lantförsvarets anslag till extra

utgifter utbetalas understöd med 85 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Rylén att, i den mån pension kunde bli honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna anser även jag, att Rylén bör beredas pension av statsmedel. I fråga om pensionens storlek ansluter jag mig till vad statskontoret i sådant avseende föreslagit, eller att pensionen bestämmes till 1,152 kronor för år. Då, enligt vad jag under hand inhämtat, Rylén lämnat sin anställning vid krutbruket den 31 mars 1926, torde pensionen böra utgå från och med den 1 april samma år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förre arbetaren vid Åkers krutbruk Johan Robert Rylén må från och med den 1 april 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

8:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 15 oktober 1925 har styresmannen för Åkers krutbruk gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid krutbruket Nils Julius Öberg.

Ang. pension
åt förre arbe-
taren N. J.
Öberg.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Öberg, som är född den 19 juli 1866, varit anställd vid Åkers krutbruk sedan den 1 oktober 1894; att han på grund av sjuklighet numera är mindre arbetsför; att han under år 1924, förutom fri bostad med vedbrand samt planteringsland, uppburit en kontant avlöning av omkring 2,300 kronor; samt att han under anställningstiden sig utmärkt väl förhållit.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anført, att det syntes departementet billigt, att Öberg genom pension bereddades någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen ansåge departementet med hänsyn till Öbergs väl vitsordade tjänstgöring ävensom till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker, sig böra föreslå 600 kronor för år. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Öberg en årlig pension under hans återstående livstid av 600 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid krutbruket.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande fall lämpligen borde ifrågakomma, de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för pensionsförbättring åt vid marinen anställda

daglönare syntes böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med Öberg kunde räkna 31 tjänstår, en pension å 620 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 620 kronor motsvarades av ny pension å 948 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Öberg utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp, att utgå från och med dagen efter den, då han entledigades från sin anställning.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret sedermera framhållit, att då Öberg kunde räkna mer än 30 års anställning i statens tjänst, skulle förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) för honom hava utgjort 1,152 kronor. Med ändring av sitt tidigare förslag i ärendet hemställde därför ämbetsverket, att Öbergs pension måtte bestämmas till sistnämnda belopp.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Öberg finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Åkers krutbruk, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 70 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Öberg att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Liksom myndigheterna anser även jag, att Öberg bör beredas pension av statsmedel. I enlighet med vad statskontoret föreslagit i sitt omförmälda utlåtande den 23 december 1926 torde pensionsbeloppet böra bestämmas till 1,152 kronor för år. Enligt vad jag under hand inhämtat, har Öberg den 28 februari 1926 avgått från sin anställning vid krutbruket, varför pensionen till honom torde böra utgå från och med den 1 mars samma år.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,
att förre arbetaren vid Åkers krutbruk Nils Julius Öberg
må från och med den 1 mars 1926 under sin återstående livs-
tid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av
1,152 kronor.

9:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 23 februari 1926 har *styresmannen för Åkers krutbruk* gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid krutbruket Gustaf Oskar Eriksson.

Ang. pension
åt förre ar-
betaren G. O.
Eriksson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Eriksson, som är född den 13 december 1857, innehaft anställning såsom reparatör vid krutbruket sedan

den 31 januari 1896; att han på grund av sjukdom (muskelreumatism) och allmänna åldersförändringar ej längre kan betraktas såsom arbetsför; att hans arbetsinkomst vid krutbruket under år 1925 uppgått till omkring 2,000 kronor; samt att han under anställningstiden sig utmärkt väl förhållit.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 februari 1926 anfört, att det syntes departementet billigt, att Eriksson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen funne departementet, med hänsyn till Erikssons väl vitsordade tjänstgöring ävensom till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker, sig böra föreslå 600 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Eriksson en årlig pension under hans återstående livstid av 600 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid krutbruket.

Statskontoret har den 9 mars 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande fall lämpligen borde ifrågakomma, de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunder för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare syntes böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med Eriksson kunde räkna 30 tjänstår, en pension å 600 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 600 kronor motsvarades av ny pension å 924 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Eriksson utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp, att utgå från och med dagen efter den, då han entledigades från sin anställning.

Uti sitt förberörda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret emellertid framhållit, att då Eriksson räknade 30 anställningsår i statens tjänst, skulle förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) för honom hava utgjort 1,152 kronor. Med ändring av sitt tidigare förslag i ärendet hemställde därför ämbetsverket i sitt sistnämnda utlåtande, att Erikssons pension måtte bestämmas till 1,152 kronor för år.

Genom brev den 9 april 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Eriksson finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Åkers krutbruk, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 70 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Eriksson att, i den mån pension kunde bli va honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Jag tillstyrker, att pension av statsmedel beredes Eriksson. Vidkommande pensionsbeloppet torde detsamma, i enlighet med vad statskontoret föreslagit i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926, böra bestämmas till 1,152 kronor årligen. Då, enligt vad jag under hand inhämtat, Eriksson avgått från sin anställning vid krutbruket den 30 april 1926, torde pensionen till honom böra utgå från och med den 1 maj samma år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid Åkers krutbruk Gustaf Oskar Eriksson må från och med den 1 maj 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

10.o.

Ang. pension
åt arbetaren
C. M. Mark-
ström.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 21 november 1925 har *tygmästaren i Boden* gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid Bodens tygstation Carl Magnus Markström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Markström är född den 4 december 1862; att han under åren 1890—1894 haft anställning såsom arbetare vid statens järnvägars arbeten å norra stambanan, under åren 1895—1903 arbetat hos entreprenörer, som omhänderhaft arbeten för statens järnvägars räkning å skilda orter, under åren 1904—1908 varit anställd såsom fortifikationsarbetare vid arbeten för arméns räkning i Boden, från och med år 1909 till och med den 31 december 1915 tjänstgjort såsom tygarbetare vid Bodens tygstation, under tiden 1 januari 1916—1 februari 1921 varit skjutfältsarbetare vid Bodens artilleriregemente och fortifikationen samt från och med den 2 februari 1921 innehaft anställning vid Bodens tygstation; att hans avlöningsförmåner under åren 1923—1925 i medeltal uppgått till omkring 2,700 kronor för år; att han på grund av sjuklighet och en i tjänsten år 1910 ådragen höftskada är mindre arbetsför; samt att han fullgjort sina tjänstligganden till full belåtenhet och ådagalagt en klanderfriandel.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anfört, att departementet ansåge billigt, att Markström genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. Beträffande storleken av den ifrågasatta pensionen funne departementet, med hänsyn till Markströms långvariga tjänstgöring och till den skada, han i kronans tjänst åsamkat sig, 800 kronor utgöra ett skäligt belopp. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Markström en årlig pension under hans återstående livstid av 800 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid tygstationen.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande

fall lämpligen borde ifrågakomma, de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare syntes böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med tygarbetaren Markström kunde räkna 35 tjänstår, en pension å 700 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 700 kronor motsvarades av ny pension å 1,044 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Markström utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera framhållit, att då Markström kunde räkna mer än 30 års anställning i statens tjänst, skulle förtidspension jämlikt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) till honom hava utgjort 1,152 kronor för år. Med frångående av sitt tidigare förslag i ämnet hemställde därför statskontoret, att pensionsbeloppet för Markström måtte bestämmas till 1,152 kronor.

Liksom myndigheterna anser även jag, att Markström bör beredas pension av statsmedel. I fråga om pensionsbeloppet ansluter jag mig till statskontorets förslag, att detsamma bör bestämmas till 1,152 kronor för år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Bodens tygstation Carl Magnus Markström må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

11:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 28 november 1925 har *tygmästaren i Boden* gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid Bodens tygstation Johan Erik Johansson. *Ang. pension åt arbetaren J. E. Johansson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johansson är född den 17 maj 1867; att han, som under åren 1894—1902 tjänstgjort såsom bromsare vid statens järnvägar, därefter till och med år 1913 varit anställd såsom fortifikationsarbetare i Boden samt från och med år 1914 såsom arbetare vid Bodens tygstation; att han under de senare åren av sin anställning vid tygstationen uppburit en avlöning av i medeltal omkring 2,100 kronor för år; att han lider av astma och muskelreumatism, varjämte hans kroppskrafter äro avsevärt nedsatta. i följd varav hans arbetsförmåga måste anses vara i mycket hög grad minskad; att han under åren 1914—1924 i egenskap av nattvakt vid Bodens tygstation haft en ansträngande tjänstgöring, vilken bidragit att nedsätta kroppskrafterna; att han under sin anställning i statens tjänst fullgjort sina åligganden utan anmärkning; att han lever i

knappa omständigheter och för sitt uppehälle uteslutande är hänvisad till den inkomst, han genom sitt arbete kan förvärva; samt att hans hustru på grund av lamhet sedan ett tiotal år tillbaka icke kunnat utföra något arbete i hemmet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anført, att departementet ansåge billigt, att Johansson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. Beträffande storleken av den ifrågasatta pensionen ansåge sig departementet, med hänsyn till Johanssons långa tjänstetid och särskilt till vad i ärendet upplysts rörande hans arbete såsom nattvakt ävensom till hans och hans hustrus oförmåga att genom arbete försörja sig, böra föreslå 700 kronor för år. Departementet hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Johansson en årlig pension under hans återstående livstid av 700 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin anställning vid Bodens tygstation.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande fall lämpligen borde ifrågakomma, syntes de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med Johansson kunde räkna 32 tjänstår, en pension å 640 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 640 kronor motsvarades av ny pension å 972 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Johansson utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret framhållit, att då Johansson kunde räkna mer än 30 års anställning i statens tjänst, förtidspension jämlikt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) för honom skulle hava utgjort 1,152 kronor. Med frångående av sitt tidigare förslag i ärendet hemställde därför statskontoret, att pensionen för Johansson måtte bestämmas till sistnämnda belopp.

Jag tillstyrker, att pension beredes Johansson. Beloppet av densamma torde, i enlighet med vad under närmast föregående punkt förordats, böra bestämmas till 1,152 kronor årligen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Bodens tygstation Johan Erik Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

12:o.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 augusti 1925 har *chefen för Norrlands artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt sadelmakaren vid regementets tyganstalt Gottfrid Fritiof Wilhelm Bastian.

Ang. pension
åt sadelmakaren
G. F. W.
Bastian.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Bastian är född den 28 september 1849; att han alltsedan den 8 maj 1900 varit anställd såsom sadelmakare vid Norrlands artilleriregementes tyganstalt; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, frånsett dyrtidstillägg, uppgått till 6 kronor 80 för dag; att han på grund av åderförkalkning och nedsatt synskärpa är mindre arbetsför; samt att han under hela sin anställningstid vid regementet utfört sitt arbete synnerligen pliktroget och på ett för regementet fördelaktigt sätt.

Chefen för sjätte arméfördelningen har tillstyrkt framställningen.

I ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* den 21 januari 1926 avgivit utlåtande och därvid anført, att departementet ansåge billigt, att Bastian genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. Med hänsyn till Bastians höga ålder och till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, ansåge sig departementet i fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen böra föreslå ett belopp av 550 kronor för år. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Bastian pension under hans återstående livstid av 550 kronor för år.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att vid utmätande av det pensionsbelopp, som i föreliggande fall lämpligen borde ifrågakomma, syntes de i kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) angivna grunderna för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare böra vinna tillämpning. Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse utginge till daglönare, som ej vore förman eller sjukvaktare och vilken i likhet med Bastian kunde räkna 26 tjänstår, en pension å 520 kronor. Ifrågavarande pensionsbelopp borde emellertid omräknas till s. k. ny pension, varvid skulle iakttagas bestämmelserna i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då en omräkning i enlighet härmed gäve till resultat, att en äldre pension å 520 kronor motsvarades av ny pension å 840 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Bastian utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera framhållit, att förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) till Bastian, som kunde räkna 26 år i statens tjänst, skulle hava utgått med 1,056 kronor för år. Med frångående av sitt tidigare förslag i ärendet hemställde därför statskontoret, att pensionen till Bastian måtte bestämmas till sistnämnda belopp.

I likhet med myndigheterna anser även jag mig böra tillstyrka, att pension av statsmedel beredes Bastian. I fråga om grunderna för pensions-

beloppets bestämmande ansluter jag mig till vad statskontoret därom anfört i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 och tillstyrker således ett pensionsbelopp av 1,056 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sadelmakaren vid Norrlands artilleriregementes tyganstalt Gottfrid Fritiof Wilhelm Bastian må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,056 kronor.

13:o.

Ang. pension
åt förre
vaktaren P.
Andersson.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 oktober 1925 har *chefen för Vendes artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt förre vaktaren vid Råbelövs kruthus Per Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 30 oktober 1856, varit anställd såsom vaktare vid Råbelövs kruthus från och med den 1 augusti 1894 till och med den 31 oktober 1925; att han, som år 1925 tilldelades silvermedalj för nit och redlighet i rikets tjänst, under hela sin tjänstetid skött sina åligganden utan anmärkning; att han på grund av sin höga ålder är mindre arbetsför och därför saknar förmåga att förtjäna sitt tillräckliga uppehälle; samt att han såsom vaktare vid kruthuset uppburit en avlöning av 468 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå ävensom åtnjutit fri bostad.

Chefen för första arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda framställningen.

Arméförvaltningens artilleridepartement har den 21 januari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att departementet funne det billigt, att Andersson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen ansåge sig departementet, med hänsyn till Anderssons långa tjänstetid ävensom till de belopp, riksdagen under de närmast föregående åren beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, böra föreslå 400 kronor för år. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Andersson en årlig pension under hans återstående livstid av 400 kronor, att utgå från och med den 1 november 1925.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att ämbetsverket i likhet med arméförvaltningens artilleridepartement funne det vara med billighet överensstämmande, att Andersson erhöles något årligt understöd av statsmedel. Det av artilleridepartementet ifrågasatta beloppet, 400 kronor, finge dock enligt statskontorets mening anses vara alltför högt, särskilt med hänsyn till att av Andersson uppburna kontanta avlöningsförmåner endast uppgått till 468 kronor årligen jämte dyr-

tidstillägg därå, utgörande enligt då gällande grundtal 168 kronor. Visserligen hade artilleridepartementet ej föreslagit, att pensionstillägg och pensionsförhöjning skulle utgå å nyssnämnda pensionsbelopp, men då departementet förklarade sig hava avpassat detsamma efter de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, syntes departementet hava förutsatt, att ifrågavarande pensionsförmåner skulle utgå. Äldre pension å 400 kronor jämte pensionstillägg och pensionsförhöjning härå utgjorde 792 kronor, vartill komme dyrtidstillägg, enligt då gällande grundtal uppgående till 240 kronor. För egen del ville statskontoret föreslå, att pensionen beräknades till nyreglerat belopp av sådan storlek, att pensionen jämte dyrtidstillägg därå uppginge till ungefär vad Andersson årligen uppburit i kontanta avlöningsmedel. Statskontoret finge därför tillstyrka, att åt Andersson utverkades årlig pension å 480 kronor, å vilken pension dyrtidstillägg enligt då gällande grundtal utginge med 156 kronor.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret vidhållit sitt nyss omförmälda förslag beträffande storleken av ifrågavarande pensionsbelopp.

Genom brev den 23 april 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge, räknat från och med den 1 november 1925, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 40 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Andersson att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Under åberopande av vad sålunda i ärendet förekommit och då jag beträffande pensionsbeloppet ansluter mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit, får jag hemställa, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre vaktaren vid Råbelövs kruthus Per Andersson må från och med den 1 november 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 480 kronor.

14:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 30 oktober 1925 har *tygmästaren vid Stockholms tygstation* gjort framställning om beredande av pension åt vaktaren vid Ridö krutdepå Johan Axel Norlin.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Norlin, som är född den 12 oktober 1857, sedan hösten år 1887 arbetat vid Ridö krutdepå samt från september månad år 1904 varit anställd såsom vaktare därstädes; att han på grund av sjukdom och ålderdomssvaghet tidtals är oförmögen att behörigen fullgöra sin tjänst; att han under de senaste åren såsom vaktare

*Ang. pension
åt förre
vaktaren
J. A. Norlin.*

uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, utgjort omkring 580 kronor för år, ävensom åtnjutit fri bostad med vedbrand; samt att han under anställningstiden skött sitt arbete på ett synnerligen pliktroget sätt.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anfört, att departementet funne det billigt, att Norlin genom pension bereddес någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. Beträffande storleken av den ifrågasatta pensionen funne departementet sig — med hänsyn till Norlins långvariga tjänstetid och till de belopp, riksdagen de senaste åren beviljat med Norlin likställda vid arméns fabriker och anstalter — böra föreslå 500 kronor för år. Departementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Norlin en årlig pension under hans återstående livstid av 500 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han avginge från sin tjänst såsom vaktare vid Ridö krutdepå.

Statskontoret har i utlåtande den 11 februari 1926 anfört, att ämbetsverket, i likhet med arméförvaltningens artilleridepartement, funne det vara med billighet överensstämmande, att Norlin erhöile något årligt understöd av statsmedel. Det av artilleridepartementet ifrågasatta beloppet, 500 kronor, torde dock enligt statskontorets mening få anses vara alltför högt, särskilt med hänsyn till att av Norlin uppburna kontanta avlöningsförmåner endast uppgått till 582 kronor årligen jämte dyrtidstillägg därå, utgörande enligt då gällande grundtal 204 kronor. Visserligen hade artilleridepartementet ej föreslagit, att pensionstillägg och pensionsförhöjning skulle utgå å nyssnämnda pensionsbelopp, men då departementet förklarat sig hava avpassat detsamma till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, syntes departementet hava förutsatt, att ifrågavarande pensionsförmåner skulle utgå. Äldre pension å 500 kronor jämte pensionstillägg och pensionsförhöjning härå motsvarade i nyreglerad pension 900 kronor, vartill komme dyrtidstillägg, enligt då gällande grundtal uppgående till 264 kronor. För egen del ville statskontoret föreslå, att pensionen beräknades till nyreglerat belopp av sådan storlek, att pensionen jämte dyrtidstillägg därå uppginge till ungefär vad Norlin såsom vaktare årligen uppburit i kontanta avlöningsmedel. Statskontoret finge därför tillstyrka, att åt Norlin utverkades årlig pension å 600 kronor, å vilken pension dyrtidstillägg enligt då gällande grundtal utginge med 192 kronor.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret vidhållit sitt nyss omförmälda förslag beträffande bestämmandet av ifrågavarande pensionsbelopp.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Norlin finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Ridö krutdepå, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång,

intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Norlin att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att Norlin kommer i åtnjutande av pension, och ansluter jag mig i fråga om pensionsbeloppets storlek till statskontorets förslag. Då Norlin entledigats från sin anställning från och med den 1 juli 1926, torde pensionen bära utgå från och med nämnda dag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre vaktaren vid Ridö krutdepå Johan Axel Norlin må från och med den 1 juli 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

15:o.

Med skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 11 december 1925 har *fortifikationsbefälhavaren å Karlsborg* överlämnat en av förre arbetaren vid Borghamns kalkstensbrott Fritiof Edvard Andersson gjord anhållan om pension.

Ang. pension
åt förre arbe-
taren F. E.
Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 19 februari 1872, varit anställd vid Borghamns kalkstensbrott under sammanlagt omkring 21 år, därav omkring 17 år då stenbrottet stått under fortifikationsdepartementets förvaltning och omkring 4 år då detsamma förvaltats av domänstyrelsen samt byggnadsstyrelsen därstädes bedrivit brytning av sten; att han under större delen av anställningstiden varit använd såsom förman; att han med plikttröhet och ordentlighet fullgjort sina tjänstälighanden och iakttagit en hedrande vandel; att han lider av kronisk luftrörskatarr och högersidigt ljumskbräck och med anledning därav har nedsatt arbetsförmåga, i synnerhet beträffande tyngre kroppsarbete; samt att han har sjuklig hustru att försörja och icke äger nämnvärda tillgångar.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 januari 1926 anfört, att departementet ansåge billigt, att Andersson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om pensionsbeloppets storlek hölle departementet före, att detsamma, med hänsyn till Anderssons tjänstetid och övriga föreliggande omständigheter, borde bestämmas till 400 kronor om året. Fortifikationsdepartementet hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Andersson under hans återstående livstid en årlig pension av 400 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1926.

Statskontoret har den 19 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att ämbetsverket i likhet med arméförvaltningens fortifikationsdepartement funne det vara med billighet överensstämmande, att något årligt understöd av statsmedel bereddtes Andersson. Med hänsyn emellertid till att Andersson endast uppnått en levnadsålder av 54 år samt icke syntes vara helt oförmögen att genom arbete försörja sig, finge det av fortifikationsdepartementet ifrågasatta beloppet, 400 kronor, anses alltför högt. För egen del ville statskontoret föreslå ett belopp av 350 kronor, vilket belopp emellertid borde omräknas till s. k. ny pension i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Då äldre pension å 350 kronor motsvarades av ny pension å 732 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt Andersson utverkades pension från allmänna indragningsstaten å sistnämnda belopp, att utgå från och med den 1 januari 1926.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret vidhållit sitt nyss omförmälda förslag beträffande ifrågavarande pensionsbeloppets bestämmande.

Genom brev den 9 april 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge, räknat från och med den 1 januari 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Andersson att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka framställning till riksdagen om beredande av pension åt Andersson, och ansluter jag mig i fråga om pensionsbeloppet till vad statskontoret härutinnan föreslagit.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid Borghamns kalkstensbrott Fritiof Edvard Andersson må från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 732 kronor.

16:o.

Ang. pension Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 29 december
åt förre 1925 har *styresmannen* för *Carl Gustafs stads gevärsfaktori* gjort framställning
faktori- om beredande av pension åt städaren vid gevärsfaktoret Axel Andersson.
städaren
A. Andersson. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 19 augusti 1855, varit anställd vid gevärsfaktoret såsom brand- och vattenvakt under tiden 1 oktober 1883—1 juni 1888 och såsom städare under tiden 4 januari 1899—30 april 1926; att han på grund av åderförkalkning är oför-

mögen att genom arbete försörja sig; att hans arbetsinkomst vid faktoriet under år 1925, fränsett dyrtidstillägg, utgjort omkring 2,600 kronor; samt att han städse ådagalagt ett hedrande uppförande.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anført, att departementet funne billigt, att Andersson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen ansåge departementet — med hänsyn till Anderssons höga ålder och väl vitsordade tjänstgöring ävensom till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter — sig böra föreslå 600 kronor för år. Departementet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Andersson en årlig pension under hans återstående livstid av 600 kronor, att utgå från och med den 1 maj 1926.

Statskontoret har den 17 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket icke hade annat att erinra beträffande förevarande framställning, än att för Andersson såsom icke yrkesutbildad arbetare icke syntes böra beräknas högre oreglerad pension än 450 kronor. På grund härav och då pensionerna numera borde avpassas så, att de i avseende å rätt till dyrtidstillägg kunde betraktas såsom nyreglerade, vilket i detta fall skulle föranleda till ett pensionsbelopp av 852 kronor, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Andersson finge från och med månaden näst efter den, vari han entledigades från sin anställning, under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 852 kronor årligen.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret ansett sig icke böra frångå sitt nyss omförmälda förslag beträffande pensionsbeloppets beräkning.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 60 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Andersson att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Under åberopande av vad sålunda förekommit och då jag i fråga om pensionsbeloppet biträder statskontorets förslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre städaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Axel Andersson må från och med den 1 maj 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

17:o.

Ang. pension
åt förre
skrädderi-
arbetaren
K. A. Blad.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 20 februari 1926 dagtecknad skrift har förre skrädderiarbetaren vid Gotlands artillerikårs intendenturverkstäder Karl August Blad anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Blad är född den 21 april 1855; att han under tiden 6 december 1873—23 november 1887 tjänat som soldat vid Kronobergs regemente; att han från och med den 1 mars 1903 till och med den 22 juli 1924 varit anställd såsom arbetare dels vid Gotlands truppers skrädderiverkstäder i Tingstäde, dels vid Gotlands artillerikårs skrädderiverkstäder i Visby; att han lider av åderförkalkning och på grund därav är samt sannolikt för framtiden kommer att förbli fullständigt oförmögen till arbete; att han under de senare åren av sin anställning i kronans tjänst uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 2,000 kronor för år; samt att han visat sig såsom en driftig och duglig arbetare och fullgjort sina åligganden till vederbörandes fulla belåtenhet.

I ärendet hava *arméförvaltningens intendents- och civila departement* den 23 april 1926 avgivit utlåtande samt därvid anført, att departementen i betraktande av Blads långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han, som icke åtnjöte underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, finge från allmänna indragningsstaten erhålla något understöd för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att Blad, med hänsyn till att han tjänstgjort såsom arbetare under en tid av omkring 21 1/2 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit 600 kronor för år, i överensstämmelse med vad som under de senare åren plägat beviljas arbetare vid armén i liknande ställning som Blads. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde förhöjning I 151 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 226 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till (600 + 180 + 226 =) 1,006 kronor, vilket belopp, för att bli jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 996 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. Pensionen ifråga syntes böra utgå från och med den 1 januari 1926. På grund av vad

sålunda anförts, hemställde intendents- och civila departementen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Blad finge från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

Statskontoret har i ett den 16 juli 1926 avgivet utlåtande i ärendet anført, att, då Blad räknade en sammanlagd anställningstid i statens tjänst av 35 år, ämbetsverket, under erinran att daglönare vid marinen vid avsked efter lika lång tjänstetid erhöles pension med 1,044 kronor, häri inräknat pensionstillägg och pensionsförhöjning I, tillstyrkte, att åt Blad utverkades pension med enahanda belopp.

Uti sitt förberörda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera framhållit, att då Blad kunde räkna mer än 30 anställningsår i statens tjänst, skulle förtidspension för honom hava utgjort 1,152 kronor, varför statskontoret med frångående av sitt tidigare förslag i ärendet hemställde, att pensionen för honom måtte bestämmas till sistnämnda belopp.

Genom beslut den 3 september 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Blad finge tills vidare, räknat från och med den 1 januari 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 85 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Blad att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Liksom myndigheterna anser även jag, att Blad bör beredas pension av statsmedel att utgå från och med den 1 januari 1926. I fråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad statskontoret därutinnan föreslagit i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926, eller att detsamma bör bestämmas till 1,152 kronor för år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre skrädderiarbetaren vid Gotlands artillerikårs intendenturverkstäder Karl August Blad må från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

18:o.

Uti skrivelse den 28 juli 1926 har *chefen för arméns intendenturförråd i Stockholm* gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid nämnda intendenturförråd Erik Wilhelm Åkerlund.

Ang. pension
åt förråds-
arbetaren E.
W. Åkerlund.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Åkerlund är född den 18 maj

1856; att han, efter att under en tid av 11 år hava varit fast anställd vid Svea livgarde, alltsedan den 1 januari 1889 innehaft anställning såsom arbetare vid arméns intendenturförråd i Stockholm; att han under de senare åren uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 2,200 kronor för år; att han jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913 uppbär en årlig pension av 24 kronor 20 öre; samt att han städse fullgjort sina tjänståligganden på ett synnerligen pliktroget och förtjänstfullt sätt samt alltid fört en hedrandeandel.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 augusti 1926 anført, att departementet i betraktande av Åkerlunds långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid förrådet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att Åkerlund, med hänsyn till att hans anställningstid i kronans tjänst uppginge till mera än 49 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 700 kronor för år. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922, angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925, med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde förhöjning I 164 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 239 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(700 + 180 + 239 =)$ 1,119 kronor, vilket belopp för att bliva jämnt delbart med tolv borde avjämnas nedåt till 1,116 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Åkerlund finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin anställning vid förrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor.

Statskontoret har den 5 oktober 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att på grund av vad handlingarna innehöle syntes anledning förefinnas att i detta fall utverka pension; och hade statskontoret icke annat att erinra emot föreliggande förslag, än att pensionsbeloppet icke syntes böra sättas lägre än det belopp, som skulle hava tillkommit Åkerlund, om han pensionerats enligt föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (n:r 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, eller alltså 1,152 kronor $(980 + 177 = 1,157)$, efter avrundning 1,152).

Uti sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret sedermera framhållit, att ämbetsverket i fråga om pension åt Åkerlund vidhölle sitt i utlåtandet den 5 oktober 1926 avgivna förslag i ämnet.

Under återopandande av vad sålunda i ärendet förekommit, och då jag i fråga om pensionens storlek ansluter mig till statskontorets förslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid arméns intendenturförråd i Stockholm Erik Wilhelm Åkerlund må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid intendenturförrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

19:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement ingiven skrivelse den 9 mars 1926 har *chefen för Bohusläns regemente* gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid nämnda regementes intendenturverkstäder Olof Alfred Andersson.

Ang. pension
åt arbetaren
O. A.
Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson är född den 4 maj 1852; att han alltsedan år 1882 varit anställd såsom arbetare vid Bohusläns regementes intendenturverkstäder; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 1,760 kronor för år; att hans arbetsförmåga på grund av sockersjuka och hög ålder är avsevärt nedsatt; samt att han under hela sin tjänstetid visat oförvitlighet, pålitlighet och duglighet.

Chefen för tredje arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april 1926 anfört, att departementet i betraktande av Anderssons långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, torde man vid dess beräknande böra utgå ifrån, att Andersson, med hänsyn till att hans anställningstid i kronans tjänst uppginge till 44 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 700 kronor för år. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde förhöjning I

164 kronor och förhöjning II 75 kronor eller tillhopa 239 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(700 + 180 + 239 =)$ 1,119 kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med tolv, borde avjämnas nedåt till 1,116 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. Departementet hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Andersson finge från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningssstaten uppbära en årlig pension av 1,116 kronor.

Statskontoret har den 16 juli 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att då Andersson under mera än 40 år innehaft anställning i statens tjänst, ämbetsverket, under erinran att daglönare vid marinen vid avsked efter lika lång anställningstid erhöle pension med 1,152 kronor, häri inräknat pensionstillägg och pensionsförhöjning I, tillstyrkte, att åt Andersson utverkades pension med enhanda belopp.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret framhållit, att samma belopp, 1,152 kronor, som sålunda föreslagits i statskontorets tidigare utlåtande i ärendet, skulle hava tillkommit Andersson såsom förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10), därest han varit till sådan pension berättigad. Ämbetsverket saknade därför anledning att hemställa om ändring i sitt tidigare avgivna förslag i ämnet.

Genom brev den 3 september 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Andersson finge tills vidare från och med månaden näst efter den, i vilken han avginge från sin anställning vid Bohusläns regementes intendenturverkstäder, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 95 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Andersson att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna tillstyrker jag, att Andersson kommer i åtnjutande av pension, och ansluter jag mig i fråga om pensionsbeloppets storlek till vad statskontoret därutinnan föreslagit.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Bohusläns regementes intendenturverkstäder Olof Alfred Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningssstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

20:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 4 februari 1926 dagtecknad skrift har förre daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Johan Gottfrid Petersson Ählfeldt anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ählfeldt, som är född den 4 november 1868, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under tiden 10 juli 1902—23 augusti 1903 och 15 augusti 1904—30 september 1919; att han före sin anställning såsom daglönare tjänstgjort såsom båtsman, från vilken beställning han erhållit avsked den 23 mars 1897 efter en tjänstetid av 10 $\frac{3}{12}$ år, varav omkring 8 år från tjugo års ålder; att han för genom olycksfall ådragen kroppsskada tillerkänts årlig livränta från riks-försäkringsanstalten för tiden 25 februari 1919—24 februari 1920 med 168 kronor för år räknat, därvid skadan under nämnda tid ansetts medföra nedsättning i hans arbetsförmåga med 14 %; att han lider av hjärtsjukdom och åderförkalkning, på grund varav hans arbetsförmåga är i mycket hög grad nedsatt, vilken nedsättning kan betraktas såsom sannolikt för framtiden bestående; samt att han, som de senare åren varit bevillningstaxerad för endast en halv bevillningskrona, har 4 barn under 16 år att försörja.

Ang. pension
åt förre dag-
lönaren J. G.
Petersson
Ählfeldt.

Varvschefen vid flottans station i Karlskrona har tillstyrkt den gjorda ansökningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen*, som inhämtat direktionens över flottans pensionskassa yttrande i ärendet, uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juli 1926 anfört följande.

Jämlikt reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879 (Sv. förf.-saml. nr 63/1879) och kungörelsen den 25 november 1910 angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare erfordrades för rätt att komma i åtnjutande av pension ej mindre att hava tjänat staten under minst 25 år från 20 års ålder än även att antingen hava uppnått 65 levnadsår eller efter uppnådda 60 levnadsår befinnas vara på grund av försvagat hälsotillstånd eller nedsatta krafter mindre tjänlig till arbete vid marinen eller ock efter uppnådd levnadsålder av 55 år befinnas av behörigen styrkt sjuklighet vara för framtiden oförmögen till utförande av arbete därstädes. Sökanden, som redan 1919 på egen begäran meddelats avsked såsom daglönare, uppfyllde icke, enligt vad direktionen för flottans pensionskassa uppgivit, stadgade villkor för pensions erhållande vare sig i avseende å levnadsålder, tjänstetid eller hälsotillstånd vid avgången. Enligt marinförvaltningens mening borde vid ärendets prövning särskild betydelse tillmätas de förhållanden, att sökanden, om han finge medräkna den tid av närmare två år, han före 20 års ålder tjänat staten, skulle innehava mera än den tjänstetid av 25 år, som fordrades för erhållande av pension, ävensom att orsaken därtill att sökanden år 1919, vid endast omkring 51 års ålder hade tagit avsked ur statstjänst syntes hava varit hans på grund av olycksfall i arbetet

minskade arbetsförmåga. Det syntes därför marinförvaltningen skäligt, att sökanden tillerkändes pension, såsom hade han tjänat staten i 25 år från 20 års ålder, så snart han i övrigt fyllde villkoren för pensionen. Med hänsyn därtill att sökanden på grund av nedsatta krafter vore mindre tjänlig till arbete, torde detta inträffa den 4 november 1928, då sökanden fyllde 60 år. Marinförvaltningen hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Åhlfeldt finge, efter i övrigt fyllda villkor därför, tillerkännas pension, såsom hade han tjänat staten i 25 år från 20 års ålder.

Statskontoret har den 10 augusti 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført följande.

Riksdagen hade i flera fall medgivit, att pension finge utgå till f. d. daglönare vid marinen, ehuru de i ett eller annat avseende ej uppfyllde de i gällande pensionsförfattning angivna villkor för att komma i åtnjutande av pension. Såvitt statskontoret hade sig bekant, hade emellertid ej pension beviljats åt f. d. daglönare, vilken, såsom fallet vore med sökanden, varken med avseende å tjänstår eller beträffande levnadsålder fyllt stadgade villkor för att erhålla pension. Sökanden hade nämligen vid tiden för sitt entledigande från statsanställning endast uppnått en levnadsålder av 51 år och kunde då räkna blott 24 tjänstår efter 20 års ålder. Genom det av marinförvaltningen framlagda förslaget skulle visserligen pension börja utgå först den 4 november 1928, då sökanden uppnådde 60 års ålder, och enligt nämnda förslag skulle han alltså med avseende å levnadsålder vid pensionstillträdet uppfylla uppställt villkor. Med frågans avgörande syntes i sådant fall böra anstå till 1928 års riksdag. Men statskontoret, som för sin del ville ifrågasätta lämpligheten av en sådan anordning, ansåge sig med hänsyn till sökandens långa anställningstid i statens tjänst, 26 år, samt då sökandens arbetsförmåga enligt läkarintyg vore i mycket hög grad nedsatt, kunna förorda, att pension nu utverkades åt honom; dock syntes pensionen böra begränsas till 696 kronor (motsvarande äldre pension å 300 kronor), att från allmänna indragningsstaten utgå från och med den 1 januari 1927.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret förklarat sig sakna anledning att göra ändring i sitt tidigare framställda förslag i ärendet.

Med hänsyn till Åhlfeldts långa anställningstid i statens tjänst synes det mig skäligt, att han erhåller något understöd av statsmedel under sin återstående levnad. I fråga om pensionsbeloppets storlek och den tidpunkt, från och med vilken pensionen torde böra utgå, ansluter jag mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Johan Gottfrid Petersson Åhlfeldt må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

21:o.

Uti en den 4 januari 1926 dagtecknad skrift har försvarsverkens civila personals förbund anhållit, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken Amanda Thunblad, född Karlsson, måtte, utöver henne av riksförsäkringsanstalten för tiden från och med den 11 mars 1921 tillerkänd livränta till belopp av 640 kronor årligen, komma i åtnjutande av pension av statsmedel.

Ang. pension
åt förra
arbeterskan
A. Thunblad,
född Karlsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Amanda Thunblad är född den 5 mars 1878; att hon den 18 oktober 1897 anställdes vid ammunitionsfabriken; att hon den 16 juli 1918 skadats genom olycksfall under arbete vid fabriken och i anledning därav tillerkänts omförmälda livränta; samt att hon under sin anställningstid vid fabriken städse plikttröget och med ordning fullgjort sina åligganden.

Vidare inhämtas att, sedan arméförvaltningens artilleridepartement i anledning av anhållan i ämnet av styresmannen för ammunitionsfabriken uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 november 1922 gjort framställning om beredande av särskild pension åt Amanda Thunblad utöver nyssnämnda livränta, Kungl. Maj:t enligt beslut den 2 mars 1923 funnit berörda framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd med hänsyn därtill, att den till Amanda Thunblad på grund av omförmälda olycksfall utgående livräntan uppginge till högre belopp, än vad för det dåvarande såsom pension plägade beviljas arbeterskor vid ammunitionsfabriken.

Över den av försvarsverkens civila personals förbund gjorda framställningen har arméförvaltningens artilleridepartement den 21 januari 1926 avgivit utlåtande och därvid anfört, att departementet med hänsyn till Kungl. Maj:ts förberörda beslut den 2 mars 1923 funne sig ej kunna tillstyrka bifall till densamma.

Riksförsäkringsanstalten har den 10 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid framhållit, att ämbetsverket ansåge, att, därest pension komme att beredas Thunblad, densamma jämte därå utgående dyrtidstillägg borde minskas med belopp motsvarande den livränta å 640 kronor om året, som tillerkänts henne från riksförsäkringsanstalten på grund av det henne vid ammunitionsfabriken övergångna olycksfallet.

Statskontoret, som den 15 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, bland annat, att det pensionsbelopp, som beviljats en arbeterska vid ammunitionsfabriken vid uppnådd framskriden ålder och efter långvarig tjänstgöring, plägat utgöra 400 kronor. Härtill hade vid tidpunkten för Kungl. Maj:ts omförmälda beslut den 2 mars 1923 kommit ett pensions-tillägg å 180 kronor enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360). Emellertid hade sedermera enligt 1925 års riksdags beslut och kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer medgivits, att å dylika pensioner av s. k. äldre typ finge åtnjutas vissa förhöjningar, genom

vilka pensionen skulle bringas upp till sådant belopp, att den kunde betraktas såsom jämställd med s. k. nyreglerad pension. En förutvarande arbeterska vid ammunitionsfabriken med en ursprungligen till 400 kronor bestämd pension hade därigenom fått sin pensionsförmån så förbättrad, att densamma, oberoende av dyrtidstillägg, uppginge till 792 kronor. Vid sådant förhållande och då enligt allmänt gällande pensioneringsgrunder den, som avginge på grund av olycksfall i tjänsten, plägade erhålla samma pension, som tillkomme vederbörande vid uppnådd pensionsålder och med fullt antal tjänstår, ville det synas statskontoret, som om frågan om pension åt Amanda Thunblad numera kommit i ett så väsentligen annat läge, att densamma borde upptagas till förnyad prövning. För sin del vore statskontoret med hänsyn till föreliggande omständigheter benäget tillstyrka utverkande av riksdagens medgivande därtill, att Amanda Thunblad finge från ingången av år 1926 å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till sådant belopp, att densamma jämte den livränta, som tillkomme henne från riksförsäkringsanstalten, uppginge till 792 kronor för år räknat, med rätt för henne att å nämnda belopp åtnjuta dyrtidstillägg enligt vad rörande sådant tillägg åt pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst vore eller kunde vara stadgat.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret emellertid sedermera framhållit, att det sålunda av ämbetsverket föreslagna pensionsbeloppet borde omräknas enligt föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10), varigenom summan av pensionen och Thunblad tillkommande livränta från riksförsäkringsanstalten komme att uppgå till 876 kronor.

I betraktande av den förbättring i utgående pensioner åt förutvarande i statens tjänst anställda befattningshavare, som ägt rum sedan frågan om pension åt Amanda Thunblad år 1923 var föremål för Kungl. Maj:ts prövning, finner jag mig i likhet med statskontoret böra tillstyrka beredande av någon pension åt henne utöver den livränta, hon åtnjuter från riksförsäkringsanstalten. Vad angår beloppet av pensionen, ansluter jag mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926. Beträffande den tidpunkt, från vilken pensionen bör utgå, synes mig skäl tala för att densamma i enlighet med statskontorets förslag bestämmas till den 1 januari 1926.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken Amanda Thunblad, född Karlsson, må från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till sådant belopp, att pensionen jämte den livränta, som tillkommer henne från riksförsäkringsanstalten, uppgår till 876 kronor för år, med rätt för henne att å nämnda belopp åtnjuta dyrtidstillägg enligt vad rörande sådant tillägg åt pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst är eller kan vara stadgat.

22:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 9 april 1925 har *tygmästaren vid Stockholms tygstation* gjort framställning om beredande av pension åt portvakten vid tygstationen, änkan Ida Maria Holmqvist, född Pettersson.

*Ang. pension
åt portvakten
I. M.
Holmqvist,
född
Pettersson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att änkan Holmqvist är född den 22 mars 1856; att hon alltsedan den 5 september 1896 varit anställd som portvakt vid Stockholms tygstation; att hon i denna egenskap — förutom fri bostad med lyse och vedbrand — åtnjutit en kontant avlöning, under år 1924 av 781 kronor och under år 1925 av 819 kronor; samt att hon numera börjat lida av ålderdomssvaghet,

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 januari 1926 anført, att departementet ansåge billigt, att änkan Holmqvist genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid efter avgången ur tjänsten. I fråga om pensionsbeloppets storlek funne departementet sig böra med hänsyn till Holmqvists långa tjänstetid och höga ålder ävensom till de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, föreslå ett belopp av 450 kronor för år. Artilleridepartementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja änkan Holmqvist en årlig pension under hennes återstående livstid av 450 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då hon avginge från sin anställning vid tygstationen.

I ärendet har *statskontoret* den 11 februari 1926 avgivit utlåtande och därvid anført, att ämbetsverket i likhet med arméförvaltningens artilleridepartement funne det vara med billighet överensstämmande, att änkan Holmqvist erhöles något årligt understöd av statsmedel. Det av artilleridepartementet ifrågasatta beloppet, 450 kronor, finge dock anses vara alltför högt, särskilt med hänsyn till att av Holmqvist uppburna kontanta avlöningsförmåner endast uppgått, för år 1924 till 781 kronor och för år 1925 till 819 kronor. Visserligen hade artilleridepartementet ej föreslagit, att pensionstillägg och pensionsförhöjning skulle utgå å nyssnämnda pensionsbelopp, men då departementet förklarade sig hava avpassat detsamma efter de belopp, riksdagen beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker och anstalter, syntes departementet hava förutsatt, att ifrågavarande pensionsförmåner skulle utgå. Äldre pension å 450 kronor jämte pensionstillägg och pensionsförhöjning härå motsvarade i nyreglerad pension 852 kronor, vartill komme dyrtidstillägg, enligt för det dåvarande gällande grundtal uppgående till 252 kronor. För egen del ville statskontoret föreslå, att pensionen beräknades till nyreglerat belopp av sådan storlek, att pensionen jämte dyrtidstillägg därå

uppginge till ungefär vad änkan Holmqvist årligen uppburit i kontanta avlöningsmedel; och finge statskontoret därför tillstyrka, att åt henne utverkades årlig pension å 600 kronor, å vilken pension dyrtidstillägg enligt då gällande grundtal utginge med 192 kronor.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret icke ansett sig böra ifrågasätta någon ändring beträffande det sålunda av ämbetsverket tidigare föreslagna pensionsbeloppet.

Även jag anser, att änkan Holmqvist bör beredas pension av statsmedel. Vad angår pensionsbeloppets storlek, anser jag, i likhet med statskontoret, att anledning saknas att förorda högre belopp, än som ungefärligen motsvarar, vad änkan Holmqvist uppburit i kontanta avlöningsmedel vid tygstationen. Med denna ståndpunkt i berörda avseende har jag funnit det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet lämpligt avvägt.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att portvakten vid Stockholms tygstation, änkan Ida Maria Holmqvist, född Pettersson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

23:o.

Ang. pension
åt förra
kokerskan
A. J. Nilsson. Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 november 1925 har *chefen för Norrlands artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt förra kokerskan vid regementet Anna Juliana Nilsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Anna Juliana Nilsson, som är född den 1 augusti 1872, varit anställd såsom kokerska vid Norrlands artilleriregemente från och med den 23 januari 1908 till och med den 30 november 1923, då hon efter uppsägning lämnat anställningen; att hon enligt utfärdat läkarintyg på grund av sjukdom (åderbräck och kronisk ledgångsreumatism), till vars uppkomst och utveckling de lokala förhållandena under tjänstgöringen med sannolikhet bidragit, fått sin arbetsförmåga betydligt nedsatt och ibland är fullständigt oförmögen till arbete; att hon under sin anställningstid vid regementet utfört sina åligganden plikttroget och efter bästa förmåga ävensom vid alla tillfällen iakttagit ett hedrande uppförande; samt att hon såsom kokerska vid regementet under de senaste åren åtnjutit, förutom fri bostad jämte kost, ett arvode, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till 660 kronor för år.

Chefen för sjätte arméfördelningen har tillstyrkt framställningen.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har den 19 januari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att departementet, i betraktande av kokerskan Nilssons väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då hon

kunde anses hava ådragit sig de sjukdomar, varav hon lede, under sin tjänst i regementets matinrättning, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något understöd från statens sida bereddhes henne för hennes återstående livstid. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet, att riksdagen under de senare åren tillerkänt befattningshavare i statens tjänst i liknande ställning som kokerskan Nilsson pensioner från allmänna indragningsstaten å 300 å 400 kronor för år. Med hänsyn emellertid till hennes jämförelsevis korta anställningstid, uppgående till ej fullt 16 år, ansåge departementet sig böra åt henne föreslå en årlig pension av 300 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1926.

Statskontoret, som den 19 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att kokerskan Nilsson visserligen endast uppnått en levnadsålder av 53 år samt under ej fullt 16 år varit anställd i statens tjänst, men att då hon på grund av sjukdom torde hava ringa utsikter att genom arbete försörja sig, samt härtill komme, att det finge anses antagligt, att hon ådragit sig sin sjukdom på grund av arbete i ohygieniska lokaler, det finge anses vara med billighet överensstämmande, att hon erhöle något årligt understöd av statsmedel. På grund av hennes korta anställningstid ansåge statskontoret emellertid, att pension åt henne endast borde utgå med 660 kronor, motsvarande äldre pension å 250 kronor.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har emellertid statskontoret sedermera erinrat, att förtidspension för kokerskan Nilsson skulle, därest hon varit därtill berättigad, hava utgjort 648 kronor för år. Med ändring av sitt tidigare förslag i ämnet hemställde därför ämbetsverket, att pensionen åt henne måtte bestämmas till sistnämnda belopp.

Genom brev den 26 mars 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Anna Juliana Nilsson finge tills vidare, räknat från och med den 1 januari 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 45 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna finner jag billighetsskäl tala för, att kokerskan Nilsson beredes pension av statsmedel, och ansluter jag mig i fråga om pensionsbeloppets storlek till vad statskontoret härutinnan föreslagit i sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926, eller att detsamma bestämes till 648 kronor för år. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 januari 1926.

Jag hemställer alltså, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,
Bihang till riksdagens protokoll 1927. 1 saml. 116 häft. (Nr 135.) 260 27 4

att förra kokerskan vid Norrlands artilleriregemente Anna Juliana Nilsson må från och med den 1 januari 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 648 kronor.

24:o.

Ang. pension
åt förra
sömmerskan
J. E. Karlman,
född
Holmström.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 september 1925 har *chefen för Västerbottens regemente* gjort framställning om beredande av pension åt sömmerskan vid regementets intendenturverkstäder Johanna Eugenia Karlman, född Holmström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att sömmerskan Karlman, som är född den 16 maj 1866, varit anställd vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder såsom sömmerska från och med den 1 maj 1899 till och med den 30 september 1925, med undantag dock för tiden 1 oktober 1912—31 december 1916, varunder hon innehaft anställning vid arméns intendenturförråd i Boden; att hennes arbetsförmåga på grund av kronisk muskelreumatism är betydligt nedsatt; att hon städse fullgjort sitt arbete vid regementet på ett mycket förtjänstfullt sätt; att hon under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,070 kronor för år; samt att hon är gift med förre förråds-vaktmästaren J. G. Karlman, vilken åtnjuter årlig pension från arméns pensionskassa med 1,872 kronor jämte dyrtidstillägg.

Chefen för sjätte arméfördelningen har tillstyrkt ansökningen.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har den 4 december 1925 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att departementet, i betraktande av sömmerskan Karlmans långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av det understöd, som sålunda syntes böra tillerkännas henne, erinrade departementet därom, att 1924 års riksdag uti skrivelse den 6 juni 1924, nr 306, punkt 13 f., på därom av Kungl. Maj:t avlåten proposition, nr 124, medgivit, bland annat, att sömmerskan vid Norrlands artilleriregementes intendenturverkstäder Maria Joseфина Lidberg finge från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigades från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor. Detta belopp hade bestämts enligt de uti statskontorets den 23 februari 1924 i berörda pensionsärende avgivna utlåtande angivna principer, enligt vilka kvinnlig daglönare syntes böra tillerkännas pension med 400 kronor för år efter 25 års tjänstetid, samt att, därest vederbörandes tjänstetid över- eller understege nämnda antal år, pensionen syntes böra höjas med 10 kronor för varje fullt tjänstår därutöver, respektive minskas med 10 kronor för varje understigande år. Då sömmerskan Karlman innehaft anställning i statens tjänst under en tid av omkring 26

år, ansåge departementet sig enligt förenämnda principer böra åt henne föreslå en årlig pension av 410 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgått från sin anställning vid regementet.

Statskontoret har den 11 februari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att då sömmerskan Karlman under 26 år varit verksam i statens tjänst och på grund av hög ålder och nedsatt arbetsförmåga nödgades lämna sin anställning samt den omständigheten, att hennes man från arméns pensionskassa åtnjöte årlig pension med 1,872 kronor, jämte dyrtidstillägg, icke syntes böra medföra, att hon ej komme i åtnjutande av understöd av statsmedel, ansåge ämbetsverket sig böra tillstyrka, att åt henne utverkades pension. Vidkommande det av arméförvaltningens intendantsdepartement föreslagna pensionsbeloppet, 410 kronor, hade statskontoret icke annat att däremot erinra, än att detsamma syntes böra omräknas till s. k. ny pension. Enär ifrågavarande belopp avpassats efter de genom kungörelsen den 24 augusti 1920 (nr 645) fastställda grunder för pensionsförbättring åt vid marinen anställda daglönare, skulle vid en sådan omräkning iakttagas föreskriften i § 2 mom. 3 d) i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. Då en äldre pension å 410 kronor omräknad i enlighet härmed motsvarades av en ny pension å 708 kronor, tillstyrkte statskontoret, att åt sömmerskan Karlman utverkades pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 708 kronor årligen, att utgå från och med dagen efter den, då hon entledigats från sin anställning.

I sitt förenämnda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret framhållit, att det sålunda tidigare av ämbetsverket föreslagna pensionsbeloppet syntes, omräknat efter föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10), böra höjas till 816 kronor.

Genom brev den 9 april 1926 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till sömmerskan Karlman finge tills vidare, räknat från och med den 1 oktober 1925, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Under återopande av vad sålunda i ärendet förekommit och då jag i fråga om pensionsbeloppets storlek biträder statskontorets förslag, att detsamma bör bestämmas till 816 kronor för år, får jag hemställa, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra sömmerskan vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder Johanna Eugenia Karlman, född Holmström, må från och med den 1 oktober 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 816 kronor.

25:o.

Ang. pension åt sömmerskan K. Johansson. Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement ingiven skrivelse den 13 juli 1926 har *chefen för Norrlands artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt sömmerskan vid nämnda regementes intendenturverkstäder Kristina Johansson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Kristina Johansson är född den 23 juni 1862; att hon alltsedan den 1 maj 1901 varit anställd såsom sömmerska vid Norrlands artilleriregementes intendenturverkstäder; att hon lider av kronisk ledgångsreumatism och kronisk magkatarr och på grund därav är mindre arbetsför; att hon under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som — fränsett dyrtidstillägg — uppgått till i medeltal omkring 1,130 kronor för år; samt att hon utfört henne åliggande arbete synnerligen plikttroget och förtjänstfullt ävensom i övrigt ådagalagt ett hedrande uppförande såväl i som utom tjänsten.

Tj. f. chefen för sjätte arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 augusti 1926 anført, att departementet i betraktande av Kristina Johanssons långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. Vad beträffade storleken av dylikt understöd, syntes man vid dess beräkning böra utgå ifrån, att bemälda sömmerska, med hänsyn till att hennes anställningstid i kronans tjänst uppginge till mera än 25 år, skulle hava i oreglerad pension erhållit ett belopp av 400 kronor för år. Till detta belopp syntes böra läggas det pensionstillägg å 180 kronor, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922, angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925, med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 121 kronor och förhöjning II 100 kronor eller tillhopa 221 kronor. Pensionen, avpassad så, att den kunde betraktas såsom nyreglerad, skulle alltså uppgå till $(400 + 180 + 221 =)$ 801 kronor, vilket belopp för att bliva jämnt delbart med tolv borde avjämnas nedåt till 792 kronor i enlighet med föreskriften i § 5 av sistnämnda kungörelse. På grund härav hem-

stälde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Kristina Johansson finge från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigades från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande i ärendet den 5 oktober 1926 icke funnit annat att erinra mot intendentsdepartementets föreliggande förslag, än att pensionsbeloppet icke syntes ämbetsverket böra sättas lägre än det belopp, som skulle hava tillkommit Kristina Johansson, om hon pensionerats enligt bestämmelserna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, eller alltså 804 kronor.

Uti sitt förberörda utlåtande den 23 december 1926 har statskontoret sedermera framhållit, att den sålunda föreslagna pensionen för Kristina Johansson, 804 kronor, redan stode i överensstämmelse med de av statskontoret i sistnämnda utlåtande framlagda grunderna för pensionering av personal av ifrågavarande slag.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit och då jag i fråga om pensionsbeloppets storlek ansluter mig till vad statskontoret härutinnan föreslagit, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sömmerskan vid Norrlands artilleriregementes intendenturverkstäder Kristina Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 804 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—25:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Yngvar Månsson.

T a b e l l

utvisande de pensionsbelopp, som efter nedan angivna beräkningsgrunder skulle tillkomma pensionerad arbetarpersonal.

Samtliga pensioner nyreglerade enligt kungörelsen den 18 juni 1925 nr 280.

	Tjänstår	Äldre pension (före 1920)	Kung. 859/18 (järnvägsarb. m. fl.)	Kung. 645/20 (daglönare vid marinen)	Kung. 87/25 (hingst- depåerna)	Kung. 10/26 (förtids- pension)
Arbetare	15	¹⁾ 732	—	—	—	816
	20	¹⁾ 900	—	—	—	924
	25	900	852	816	600	1,044
	30	996	900	924	750	1,152
	35	996	948	1,044	900	1,152
	40	1,116	996	1,152	900	1,152
Förmän	15	—	—	—	—	924
	20	¹⁾ 1,116	—	—	—	1,044
	25	1,116	852	924	720	1,152
	30	1,224	900	1,044	870	1,260
	35	1,344	948	1,152	1,020	1,260
	40	1,452	996	1,260	1,200	1,260

¹⁾ Endast undantagsvis beviljad.